

Цікаво знати!

**20 цікавих фактів про книжки,
книговидання і літературу**
(до Всесвітнього дня книги і авторського права)

23 квітня світ відзначає Всесвітній день книги та авторського права – свято авторів, видавців, критиків, бібліотекарів, читачів і всіх-всіх, хто часом залишається «за лапштунками» книговидання.

Всесвітній день книги та авторського права відзначають щорічно, починаючи з 1996 року. Зважаючи на те, що «в історичному розумінні книга є найбільш потужним фактором поширення знання і найбільш надійним засобом його збереження», День книги покликаний наголосити на фундаментальній важливості книжки та її незамінності в інформаційному суспільстві. Одна з головних його цілей – промоція читання і книговидання, привернення уваги до культури писемного слова, а також до питань авторського права і захисту інтелектуальної власності.

Незалежно від формату, книжки – завжди про історії. Історії, які ми читаємо, які змінюють нас і які ми передаємо далі. До того ж самі книжки мають історію. І вона не менш захоплива за будь-який бестселер.

Коротка історія книги

Уявіть, перші «книги» були зовсім не схожі на ті, які ми гортаємо перед сном чи читаємо в метро сьогодні. У стародавньому світі інформацію зберігали

на глиняних табличках, папірусі та сувоях. У Єгипті, Месопотамії, Китаї записували важливі тексти задовго до появи друку.

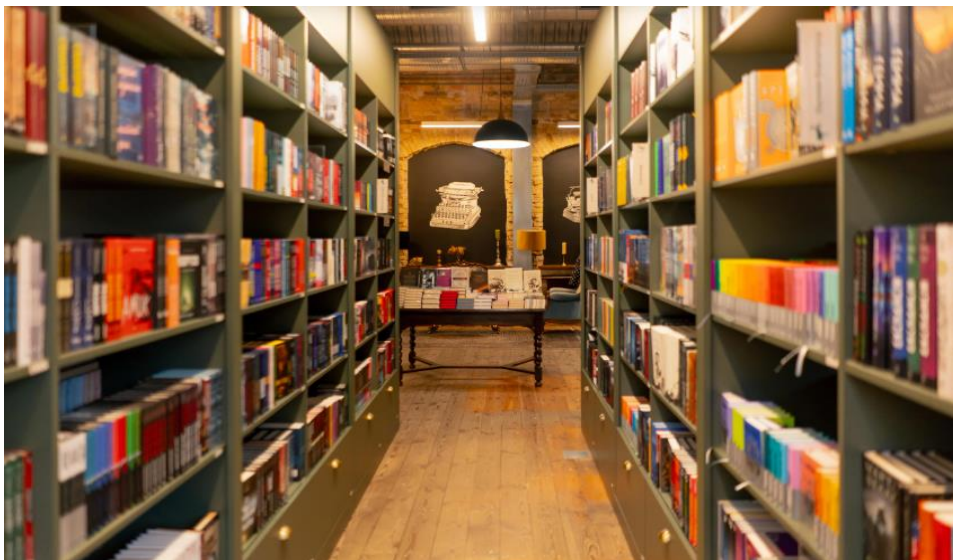
Далі – Середньовічна Європа. Тут книги створювали вручну монахи-переписувачі. Книжки були рідкісні, дорогі й часто прикрашені золотом. Кожен екземпляр – витвір мистецтва.

У 1440-х роках Йоганн Гутенберг винайшов друкарський верстат. І все змінилось! Книги стали доступнішими, розпочалась епоха масового книгодрукування. Люди почали більше читати, а ідеї – швидше поширюватися.

Сьогодні книга не лише паперовий варіант, а й аудіо- та електронні формати. Проте найважливіше лишається незмінним: книга надихає, навчає і дарує простір для мрій.

Цікаві факти

- Diamond Sutra – текст санскритом, що датується 686 роком н.е. Книга вважається найдавнішою з відомих друкованих видань.
- За версією Книги рекордів Гіннеса, найдовший роман у світі – «У пошуках втраченого часу» Марселя Пруста. Перший том (усього їх 13!) був написаний у 1912 році. Загальний обсяг – приблизно 9 609 000 знаків і майже 1,3 мільйона слів!
- Найбільша книга у світі це Картографічний атлас Кленке. Вона заввишки 1,75 метра і майже два метри завширшки у розгорнутому вигляді.
- Частину платної автомагістралі М6 у Великій Британії побудовано... з романтичних романів. 2,5 мільйона книжок подрібнили та змішали з покриттям дороги. За словами компанії Tarmac, яка постачала будівельні матеріали, перероблений папір допомагає утримувати покриття на місці та поглинає звук.
- У 1909 році вперше Нобелівську премію з літератури здобула жінка. Лауреаткою стала Сельма Лагерлеф зі Швеції.
- Є чудове японське слово – цундоку. У перекладі від Oxford Dictionaries воно означає «звичку купувати книжки й залишати їх непрочитаними, зазвичай складаючи в охайні (чи не дуже) купки». Знайомо, правда?
- Один із найвідоміших дитячих авторів у світі – Доктор С'юс (справжнє ім'я Теодор Сьюз Гайзель) – продав понад 650 мільйонів книжок по всьому світу! The Cat in the Hat («Кіт у капелюсі») має всього 236 слів, а Green Eggs and Ham («Зелені яйця та шинка») – книжка з найменшою кількістю унікальних слів, лише 50!

- Віктору Гюго приписують авторство найдовшого речення у художній літературі – у його романі Знедолені є фраза на... 823 слова !
- Японська книжечка «Shiki no Kusabana» («Квіти чотирьох пір року») є найменшою у світі – її розмір 0,75 мм. У ній аж 22 сторінки з мікроскопічними зображеннями!
- Перша друкована книга українською мовою – «Апостол» Івана Федорова, надрукований у Львові у 1574 році. Власне, з нього і починається історія українського книгодрукування.
- У 2024 році Аль-Маха Рашед Аль-Мхейрі з ОАЕ стала наймолодшою людиною, яка опублікувала книгу та увійшла до Книги рекордів Гіннеса. На момент видання її першої книги дівчинці було 3 роки та 319 днів.
- У 1979 році книга Всеволода Нестайка «Тореадори з Васюківки» увійшла до «Почесного списку Андерсена».
- Найулюбленіша дитяча історія у світі – «Маленький принц» Антуана де Сент-Екзюпері. Продано понад 140 мільйонів паперових примірників, а перекладено її на понад 300 мов та діалектів – навіть шрифтом Брайля!
- У книгах Вільяма Шекспіра слово «ненависть» зустрічається в 10 разів рідше, ніж слово «любов».
- Найбільша кількість проданих копій однієї книги протягом перших 24 годин: «Гаррі Поттер і Келих Вогню» Дж. К. Ролінг продала понад 8 мільйонів копій у перший день після випуску.
- У 2024 році на аукціоні Lyon and Turnbull в Единбурзі продали «Гаррі Поттер і філософський камінь» за понад 57 тис. доларів. Це був рідкісний примірник з першого накладу книги Джоан Роулінг.

- У середньому доросла людина читає від 200 до 400 слів на хвилину. Це означає, що 300-сторінкову книжку можна прочитати приблизно за 6–8 годин.
- Найпопулярніший час для читання – перед сном. Понад 50% читачів обирають саме цей момент, щоб відкласти всі справи й зануритися в книжковий світ.
- Найбільше впливають на вибір книжки для людей рекомендації друзів – до порад дослухаються 48 % опитаних в Україні в 2024 році.
- За даними УІК дорослі читають з любові до самого процесу (38 % опитаних) або задля самовдосконалення та саморозвитку (43 %). Крім того, читають з бажання відпочити (31 %) та дізнатися щось нове (23 %).

Джерело: <https://readeat.com/blog/top-facts-about-books>

23.04.2026 р.

Укладачі: Ганна ПРОКОПЧУК, завідувачка бібліотеки
Інна ГОРОХОВСЬКА, бібліотекар